

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। अग्नीन्द्रमित्रावरुणाश्विभगपूषब्रह्मणस्पतिसोमरुद्राः, २-६ भगः, ७ उषसः। त्रिष्टुप्, १ जगती।

प्रातरग्निं प्रातरिन्द्रं हवामहे प्रातर्मित्रावरुणा प्रातरश्विना।

प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिं प्रातः सोममुत रुद्रं हुवेम ॥ ७.०४१.०१

प्रातः- प्रभाते। अग्निम्- पावकं सत्क्रतुम्। इन्द्रम्- परमैश्वर्यसम्पन्नं देवम्। हवामहे- आह्वयामः। मित्रावरुणा- मित्रावरुणौ। स्नेहाधिदेवता मित्रः। ऋताधिदेवता वरुणः। अश्विना- प्राणेशनशक्तिप्रतीकौ। भगम्- सौभाग्याधिदैवतम्। पूषणम्- पोषकं सूर्यमात्मानम्। ब्रह्मणस्पतिम्- मन्त्रगणपतिं वाचस्पतिम्। सोमम्- रसाधिदैवतम्। उत- अपि च। रुद्रम्- द्रवणाधिदैवतम्। हुवेम- आह्वयामः ॥१॥

प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम वयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता।

आध्रश्चिद्यं मन्यमानस्तुरश्चिद्राजा चिद्यं भगं भक्षीत्याह ॥ ७.०४१.०२

प्रातः- प्रभाते। अदितेः- अखण्डप्रकृतेः। पुत्रम्- वत्सम्। यः। विधर्ता- विशेषधारकः। तम्। जितम्- जयशीलम्। भगम्- सौभाग्याधिदैवतम्। उग्रम्- वीरम्। वयम्। हुवेम- आह्वयामः। आध्रः- दरिद्रः। चित्- अपि। यम्। मन्यमानः- ध्यायन्। तुरश्चित्- त्वरमाणः। यम्। भगम्- सौभाग्याधिदैवतम्। भक्षि- सौभाग्यं विभज। इति। आह- अवदत्। राजा- स्वामी। चित्- अपि। यं भगं भक्षीत्याह तं हुवेम ॥२॥

भग प्रणेतर्भग सत्यराधो भगेमां धियमुदवा ददन्नः।

भग प्र णो जनय गोभिरश्वैर्भग प्र नृभिर्नृवन्तः स्याम ॥ ७.०४१.०३

भग- सौभाग्याधिदैवत। प्रनेतः- प्रकर्षनेतः। त्वम्। सत्यराधः- अवितथसिद्धियुक्तः। नः- अस्मभ्यम्। ददन्- यच्छन्। धियम्- अस्माकं बुद्धिम्। उदव- रक्ष। नः- अस्मभ्यम्। गोभिः-

धेनुभिश्चिद्रश्मिभिः । अश्वैः- तुरगैः प्राणैः । सम्पदम् । प्र- प्रकर्षेण । जनय- सृज । नृभिः नृवन्तः-
वीरयुक्ताः । प्र- प्रकर्षेण । स्याम- भवेम ॥३॥

उ॒तेदानीं॑ भ॒गवन्तः॑ स्यामो॒त प्र॑पि॒त्व उ॒त म॒ध्ये अ॒ह्नाम् ।

उ॒तोर्दि॑ता म॒घव॑न्सूर्य॒स्य व॑यं दे॒वानां॑ सु॒मतौ॑ स्याम ॥ ७.०४१.०४

उत- अपि च । इदानीम्- अद्य । भगवन्तः- सौभाग्यवन्तः । स्याम- भवेम । उत- अपि च ।

प्रपित्वे- अहनि प्राप्ते । उत- अपि च । अह्नां मध्ये- मध्याह्ने । सूर्यस्य उदिता- सूर्योदये ।

मघवन्- धनवन् । वयम् । देवानाम्- देवतानाम् । सुमतौ- शोभनमत्याम् । स्याम- भवेम ॥४॥

भ॒ग ए॒व भ॒गवाँ॑ अस्तु दे॒वास्तेन॑ व॒यं भ॒गवन्तः॑ स्याम ।

तं त्वां भ॒ग॒ सर्व॑ इ॒ज्जो॑हवीति॒ स नो॑ भ॒ग पुर॑ए॒ता भ॑वे॒ह ॥ ७.०४१.०५

भगः- सौभाग्याधिदेवता । एव । भगवान्- सौभाग्यसम्पन्ना । अस्तु- भवतु । देवाः । तेन- तया

सौभाग्याधिदेवतया । वयम् । भगवन्तः- सौभाग्यवन्तः । स्याम- भवेम । भग । तम्- अमुम् ।

त्वाम्- भवन्तम् । सर्वो जनः । जोहवीति- आह्वयति । सः- असौ त्वम् । नः- अस्माकम् । पुरएता-

पुरोगामी । इह- अत्र । भव ॥५॥

सम॑ध्व॒रायो॒षसो॑ नमन्त॒ दधि॒क्रावे॑व॒ शुच॑ये प॒दाय॑ ।

अ॒र्वाची॑नं व॒सुवि॑दं भ॒गं नो॑ रथ॒मिवा॑श्वा वा॒जिन॒ आ व॑हन्तु ॥ ७.०४१.०६

शुचये- परिशुद्धाय । पदाय- गमनाय स्थानाय वा । उषसः- प्रभात्य इत्याधिभौतिके । विद्या

इत्याध्यात्मिके । दधिक्रावेव- अश्व इव । अध्वराय- अस्माकं ध्वररहितकर्मणे । सं नमन्त ।

वाजिनः- वेगशीलाः । अश्वाः- तुरगाः । रथमिव । नः- अस्मान् प्रति । वसुविदम्- सम्पल्लम्भकम् ।

अर्वाचीनम्- अस्मदभिमुखम् । भगम्- सौभाग्याधिदैवतम् । आ वहन्तु- प्रापयन्तु ॥६॥

अ॒श्वाव॑ती॒र्गोम॑ती॒र्न उ॒षासो॑ वी॒रव॑तीः स॒दमु॑च्छन्तु भ॒द्राः ।

घृ॒तं दु॒हाना॑ वि॒श्वतः॑ प्र॒पीता॑ यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभिः॑ स॒दा नः॑ ॥ ७.०४१.०७

अश्ववती:- प्राणतुरगवत्यः । गोमती:- चिद्रश्मियुक्ताः । वीरवती:- वीरयुक्ताः । भद्रा:- कल्याण्यः ।
उषास:- ज्ञानोदयदेवताः । सदम्- सर्वदा । उच्छन्तु- तमो विवासयन्तु । घृतम्- ज्योतिः । दुहानाः ।
विश्वतः- सर्वतः । प्रपीता:- प्रवृद्धाः । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥७॥

Dr. Rangraji